

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า คุณภาพการจัดการศึกษา เป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ที่จะสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของสังคม การจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องมีคุณภาพและมีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นการศึกษาที่วางพื้นฐานของชีวิต เป็นการศึกษาที่เตรียมอนาคตให้แก่เด็กที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ในวันข้างหน้า เพื่อให้เป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป บุคคลที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาก็คือครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม และปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้แก่ผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำของสถานศึกษา จึงถือได้ว่าเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามความต้องการ

จากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2515 ความตอนหนึ่งว่า “การให้การศึกษานั้น กล่าวโดยวัตถุประสงค์ที่แท้จริง คือการสร้างสรรค์ความรู้ ความคิด พร้อมทั้งคุณสมบัติและจิตใจที่สมบูรณ์ให้เกิดในตัวบุคคล เพื่อช่วยให้เขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคงและราบรื่น ทั้งสามารถบำเพ็ญประโยชน์สุข เพื่อตน เพื่อส่วนรวม ได้ตามควรแก่อัตภาพ ผู้ทำหน้าที่ด้านการศึกษาทุกฝ่าย ทุกระดับ ควรจะได้มุ่งทำงานเพื่อวัตถุประสงค์นี้ยิ่งกว่าสิ่งอื่น” (สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย, 2549, หน้า 88)

สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 5-6) มาตรา 6 กำหนดว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 8 กำหนดว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มาตรา 9 กำหนดว่า การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ (1) มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขต

พื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทุกระดับและประเภทการศึกษา (4) มีหลักการส่งเสริม มาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น” จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ทำหน้าที่ให้บริการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษา ในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ในปัจจุบัน ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 3) ได้กำหนดว่า “การบริหารสถานศึกษาคือ งานในหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่จะต้องมีความรู้ที่เทียบพร้อมด้วยเรื่องของศาสตร์และศิลป์ในการบริหารคน บริหารงาน”

ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้มีความสำคัญในการจัดการศึกษา เพราะมีอำนาจในการตัดสินใจ รวมทั้งการกำหนดนโยบายต่างๆ ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีคุณลักษณะที่ดี ทั้งทางด้านคุณวุฒิและคุณธรรม จริยธรรม เพื่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา (ธีระ รุญเจริญ, 2550, หน้า 7) กล่าวว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษาและเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรม ตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดและการบริหารสถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ”

การเป็นผู้บริหารในยุคนี้กับการเป็นผู้บริหารในยุคก่อน มีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ผู้บริหารในยุคก่อนเรามักจะเรียกว่าเป็นผู้นำ (Leader) โดยถือว่าผู้นำจะเป็นผู้ที่สามารถทำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามอย่างที่เราต้องการ เพื่อเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร และผู้ได้บังคับบัญชาพร้อมที่จะปฏิบัติตาม แต่ในปัจจุบันแนวคิดได้เปลี่ยนแปลงไป การเป็นผู้บริหารในปัจจุบันต้องอาศัยการยอมรับเต็มใจที่จะปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชา ในความหมายของนักบริหารในปัจจุบัน จึงเน้นย้ำเรื่องของการประสานงาน (Coordination) ว่าจะทำอย่างไรให้งานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความร่วมมือของทุกฝ่าย สิ่งสำคัญที่สุดคือสมาชิกยินดี และมีความสุขในการปฏิบัติภารกิจนั้น ถ้าหากองค์กรใดก็ตาม มีผู้บริหารที่เป็นนักบริหาร มีการพัฒนาตนเอง เตรียมตนเองเพื่อเป็นผู้บริหารที่ดีในอนาคต ถือได้ว่าเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่เพียงแต่คุณภาพของคนเท่านั้น แต่ยังเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้ได้บังคับบัญชาและพัฒนาคุณภาพของงานอีกด้วย การบริหารในอนาคตจะเป็นการบริหารแบบ MBO (Management By

Objective) คือ ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนแนวคิด และหาแนวทางปฏิบัติงานร่วมกันได้ ด้วยเหตุนี้แต่ละองค์กรจึงพยายามแสวงหาผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการบริหารที่มีผลงานการบริหารที่ประสบความสำเร็จ (อมรา เล็กเริงสินธุ์, 2542, หน้า 5) ไม่ว่าจะเป็นองค์กรของรัฐหรือของเอกชน องค์กรขนาดใหญ่หรือขนาดเล็ก ต่างก็ต้องการบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผลสูงสุด ตลอดจนความเจริญก้าวหน้า ที่รวดเร็วนำองค์กรอื่นได้ ด้วยเหตุนี้แต่ละองค์กรจึงพยายามแสวงหาผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการบริหาร ที่มีผลงานการบริหารที่ประสบความสำเร็จ จนเป็นหลักประกันของความสำเร็จในการบริหารงานอย่างมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ (วีระ ประเสริฐศิลป์, 2546, หน้า 1)

จากหลักการ แนวคิด เหตุผลที่ได้กล่าวข้างต้น การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นกลไกสำคัญหนึ่งที่จะประสานและขับเคลื่อนระบบการพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้า ด้วยการนำพาคณากรให้ร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพ และทุกฝ่ายมีส่วนในการเสนอความคิดเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้บริหารสถานศึกษา ไม่มีคุณภาพ ไม่เป็นผู้นำที่ดี ก็จะไม่สามารถพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาก็ไม่ประสบความสำเร็จได้เช่นเดียวกัน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพื่อให้ทราบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน แล้วนำมาศึกษาเปรียบเทียบ สรุปเป็นแนวคิดให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปพัฒนา ปรับปรุงคุณลักษณะให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องและเป็นสารสนเทศนำไปใช้ในการพัฒนา กำหนดนโยบาย หลักการในการคัดเลือกสรรหาบุคลากรที่จะเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

ปัญหาการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดปัญหาการวิจัยดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในภาพรวม เป็นอย่างไร
2. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามเพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาและสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

4. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์น้อย และประสบการณ์มาก แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในภาพรวม

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามเพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง

3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาและ สูงกว่าปริญญาตรี

4. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์น้อย และประสบการณ์มาก

สมมุติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดสมมุติฐานของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามเพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาและสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์น้อยและประสบการณ์มาก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 16 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น 680 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของจำนวนครู จาก 16 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 340 คน เมื่อเปรียบเทียบกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p.608) เกินกว่าเกณฑ์และยอมรับได้

2. ขอบเขตด้าน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ สถานภาพของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกเป็น

2.1.1 เพศ ได้แก่

- 1) ชาย
- 2) หญิง

2.1.2 ระดับการศึกษา ได้แก่

- 1) ตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.3 ประสบการณ์การทำงาน ได้แก่

- 1) ประสบการณ์น้อย
- 2) ประสบการณ์มาก

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา รวม 5 ด้าน (นพพงษ์ บุญจิตราดุล, 2534, หน้า 39-40 และภิญโญ สาธร, 2523, หน้า 352) ได้แก่

2.2.1 ด้านภาวะผู้นำ

2.2.2 ด้านวิชาการ

2.2.3 ด้านคุณธรรม

2.2.4 ด้านบุคลิกภาพ

2.2.5 ด้านความสามารถในการบริหาร

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันไว้ดังนี้

กรุงเทพมหานคร หมายถึง เขตการปกครองพิเศษ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 กำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นทบวงการเมือง มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นนครหลวง

สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน หมายถึง โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเขตบางขุนเทียน จำนวน 16 โรงเรียน

ครู หมายถึง ข้าราชการครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติหน้าที่สายการสอนในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกเป็น

1. เพศ หมายถึง เพศของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน แบ่งเป็น

1.1 เพศชาย หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพศชาย

1.2 เพศหญิง หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพศหญิง

2. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิต่างการศึกษาของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน แบ่งเป็น

2.1 ตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา หมายถึง ระดับการศึกษาของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีลงมา

2.2 สูงกว่าปริญญาตรี หมายถึง ระดับการศึกษาของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สูงกว่าระดับปริญญาตรี

3. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ประสบการณ์การทำงานของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน แบ่งเป็น

3.1 ประสบการณ์น้อย หมายถึง ประสบการณ์การทำงานของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ต่ำกว่า 10 ปี

3.2 ประสบการณ์มาก หมายถึง ประสบการณ์การทำงานของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ความต้องการ หมายถึง ความประสงค์หรือความปรารถนาของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องมี เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลในการบริหารที่ดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่องค์กรและบุคลากร

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ลักษณะท่าทีหรือพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ที่ปรากฏแก่สายตาบุคคลทั่วไป 5 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำ

ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม และด้านความสามารถในการบริหาร (นพพงษ์ บุญจิตราดุล, 2534, หน้า 39-40 และภิญโญ สาร, 2523, หน้า 352) กำหนดไว้ดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำ หมายถึง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน รู้จักการวางแผนงาน มอบหมายงานและใช้คนให้เหมาะสมกับงาน มีความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติในสิ่งดีงามและถูกต้อง มีการส่งเสริมสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาที่ทำได้ มีผลงานในเชิงประจักษ์ ใช้วิธีการบริหารแบบยืดหยุ่น เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ ให้ความสำคัญสวัสดิภาพ สวัสดิการ ความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสามารถจูงใจให้คนทำงานและสร้างความพึงพอใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสามารถในการตัดสินใจที่ดีและถูกต้อง แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม มีความสามารถในการรับรู้คิดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอก มีความเฉลียวฉลาด หลักแหลม ในการวิเคราะห์ปัญหา

2. ด้านวิชาการ หมายถึง มีประสบการณ์ ความสามารถ ความรู้รอบตัวกว้างขวาง มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำและการใช้สื่อการสอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผล การประเมินผลตามหลักสูตร ส่งเสริมให้จัดบรรยากาศในห้องเรียนและเอื้อต่อการเรียนการสอน สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างขวัญปัญญาของนักเรียน กำกับดูแลการเตรียมการสอน และบันทึกหลังการสอนให้เป็นปัจจุบันเสมอ เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการและผลงานทางวิชาการ ได้เป็นอย่างดี ส่งเสริมสนับสนุนครูในการอบรมพัฒนาวิชาการเพื่อพัฒนาตนเอง

3. ด้านคุณธรรม หมายถึง มีความเมตตา กรุณา ต่อผู้อื่นและผู้ร่วมงาน วางตนเหมาะสมกับตำแหน่งและหน้าที่การงาน มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน มีความยุติธรรม และปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานอย่างเสมอภาค มีความหนักแน่น ไม่หวั่นไหว รับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงานและหน่วยงาน มีเหตุผล และวางตัวเป็นกลางสม่ำเสมอ มีความอดทนต่อคำพูดที่ขัดแย้งหรือไม่เป็นมิตร มีความเกื้อกูล เสียสละต่อผู้อื่นเสมอ อุทิศตนในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของราชการ บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

4. ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง มีสุขภาพทางกายสมบูรณ์แข็งแรง ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เหมาะสม ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน กล้าตัดสินใจอย่างรวดเร็ว และมีเหตุผล เป็นนักประชาสัมพันธ์

ใช้ถ้อยคำหรือภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสม มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความหนักแน่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้ฟังที่ดี มีลักษณะท่าทางการแสดงออกที่ดี มีความขยันและอดทน มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และไม่ดูถูกผู้อื่น

5. ด้านความสามารถในการบริหาร หมายถึง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถในการจัดองค์กรและระบบงาน มีความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นอย่างดี มีความสามารถในการจัดระบบเอกสารสารสนเทศได้เป็นอย่างดี จัดบุคลากรเข้าทำงานได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถระดมความร่วมมือ และความช่วยเหลือจากชุมชน ให้การสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นพัฒนา มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน ใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในทางที่จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน มีความสามารถในการวางแผนปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีทักษะในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ผู้วิจัยคาดว่าประโยชน์ที่จะได้รับ มีดังต่อไปนี้

1. ได้ทราบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในภาพรวม
2. ได้ทราบความแตกต่าง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยจำแนกตามเพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง จำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาและสูงกว่าปริญญาตรี และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์น้อย และประสบการณ์มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถนำข้อมูลที่ค้นพบไปใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบายและจัดการบริหารภายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต่อไป
4. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร สามารถนำข้อมูลที่ค้นพบไปใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบายในการสรรหา การพัฒนา การฝึกอบรม ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครต่อไป
5. นำไปใช้เป็นแนวทางขยายงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป